II

(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och vars offentliggörande inte är obligatoriskt)

BESLUT

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 13 november 2007

Statligt stöd C 39/06 (f.d. NN 94/05) – Stödordning för nya andelsägare genomförd av Förenade kungariket

[delgivet med nr K(2007) 5398]

(Endast den engelska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2008/166/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget [1], särskilt artiklarna 6.1 och 14,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att inkomma med synpunkter [2], och

av följande skäl:

I FÖRFARANDE

(1) Genom skrivelse av den 15 juni 2004 underrättade en medborgare i Förenade kungariket kommissionen om att olagligt stöd beviljats av Shetland Islands Council, den offentliga myndigheten på Shetlandsöarna i Förenade kungariket. Genom skrivelser av den 24 augusti 2004, den 4 februari 2005, den 11 maj 2005 och den 16 december 2005 skickade kommissionen en begäran om upplysningar om detta stöd till Förenade kungariket. Genom skrivelser av den 10 december 2004, den 6 april 2005, den 8 september 2005 och den 31 januari 2006 lämnade Förenade kungariket ytterligare information till kommissionen.

(2) Genom skrivelse av den 13 september 2006 underrättade kommissionen Förenade kungariket om sitt beslut att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget med avseende på detta stöd. Förenade kungariket lämnade sina synpunkter beträffande stödet genom skrivelse av den 16 oktober 2006.

(3) Kommissionens beslut att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* den 30 november 2006 [3]. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet i fråga. Inga synpunkter har inkommit.

II DETALJERAD BESKRIVNING

(4) Shetland Islands Council har gjort utbetalningar till fiskerisektorn inom ramen för två generella stödåtgärder kallade *Aid to the Fish Catching and Processing Industry* och *Aid to the Fish Farming Industry*, som egentligen utgjordes av flera olika typer av stödordningar som har varit i kraft sedan 1970-talet. En av dessa ordningar var en stödordning för nya andelsägare (*First time shareholders scheme*) (nedan kallad ordningen). Inom ramen för denna ordning, som var i kraft från 1982 till den

[1] EGT L 83, 27.3.1999, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1791/2006 (EUT L 363, 20.12.2006, s. 1).

[2] EUT C 291, 30.11.2006, s. 5.

[3] EUT C 291, 30.11.2006, s. 5.

14 januari 2005, kunde stöd ges som bidrag för att komplettera den egna ekonomiska insatsen för köp av en andel i ett befintligt eller nytt fiskefartyg. Stöd gavs bara till personer över 18 år som ännu inte ägde någon andel i ett fiskefartyg.

(5) Stöd beviljades för 50 % av inköpskostnaderna för en andel. Det maximala stödbeloppet var 7 500 brittiska pund för befintliga fartyg och 15 000 brittiska pund för nya fartyg. Övriga 50 % kunde bara finansieras av stödmottagaren själv, antingen från dennes egna besparingar eller från ett familjelån. Stödbeloppet fick motsvara högst 25 % av fartygets värde.

(6) Stödet gavs på villkor att fartyget användes på heltid för fiske under de följande fem åren och att mottagaren behöll sin andel i fartyget under fem års tid efter mottagandet av stödet.

Skäl till att förfarandet inletts

(7) Kommissionen hade allvarlig anledning att betvivla att det stöd som beviljats enskilda som för första gången förvärvat en andel i befintliga fartyg kunde vara förenligt med kraven i punkt 2.2.3.3 i riktlinjerna för granskning av statligt stöd inom sektorn för fiske och vattenbruk från 1994, 1997 och 2001 ([1]). Den betvivlade särskilt att ordningen stämde överens med villkoret att stöd bara får beviljas för fartyg som inte är äldre än tio ([2]) respektive 20 ([3]) år och som kan användas under minst ytterligare tio år. Kommissionen betvivlade också att stödnivån på 25 % av den faktiska kostnaden för förvärvet av fartyget var tillåten, eftersom detta inte verkade stämma överens med riktlinjerna från 2001, som gällde för befintliga stödordningar från den 1 juli 2001 och enligt vilka en stödnivå på högst 20 % var tillåten ([4]).

Beträffande stödet för förvärv av en andel i ett nytt fartyg ansåg kommissionen att ordningen inte tycktes hänvisa till vare sig referensnivån för fiskeflottans storlek eller arbetarskyddskravet och det fanns inte någon skyldighet att registrera fartyget i fartygsregistret, i enlighet med villkoren i artiklarna 6, 7, 9 och 10 i, samt bilaga III till, rådets förordning (EG) nr 2792/1999 av den 17 december 1999 om föreskrifter och villkor för gemenskapens strukturstöd inom fiskerisektorn ([5]), ändrad genom rådets förordning (EG) nr 2369/2002 av den 20 december 2002 ([6]). Dessutom tycktes ordningen inte innehålla några bestämmelser angående de ytterligare kraven i förordning (EG) nr 2792/1999, ändrad genom förordning (EG) nr 2369/2002.

III **SYNPUNKTER FRÅN FÖRENADE KUNGARIKET**

(8) I sitt svar av den 16 oktober 2006 lämnade Förenade kungariket ytterligare information om det stöd som beviljats enligt ordningen. Man påpekade att det stöd som beviljats uppgick till 581 750 brittiska pund och inte 8 000 000 brittiska pund som kommissionen angivit i sitt beslut om att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget. Man påpekade också att inget stöd hade beviljats efter den 1 juli 2001 för nya fartyg, och att frågan om ordningens bristande överensstämmelse efter det datumet därför var irrelevant.

(9) Beträffande stödet för förvärv av en andel i ett befintligt fartyg bekräftade Förenade kungariket att ordningen inte innehöll några villkor för fartygets ålder och inte heller någon bestämmelse om att fartyget måste kunna användas i ytterligare minst tio år. Man framförde att ordningen emellertid innehöll ett villkor om en femårig bidragsperiod att detta underförstått innebar att fartyget åtminstone skulle fortsätta att användas för fiske så länge.

(10) Förenade kungariket lämnade en lista på alla 78 individuella stöd, vart och ett uppgående till 7 500 brittiska pund, som beviljats mellan den 25 april 1996 och den 15 juli 2003 för förvärv av en andel i ett befintligt fartyg, med angivande av stödmottagarens namn och fartygets namn och ålder. Stödnivån varierade mellan 0,12 % och 25 %. Efter den 1 januari 2001 var stödnivån aldrig högre än 3,75 %.

(11) Förenade kungariket påpekade att 36 av dessa 78 bidrag inte tycktes stå i överensstämmelse med bestämmelserna, men att 28 av dessa hade varit eller höll på att återkrävas på grund av förlust, beslagtagande, försäljning eller uppläggning av fartyget i fråga. När det gällde två av de åtta återstående bidragen hade man inte gått vidare med sina krav på att stödet skulle återbetalas därför att förlusten uppstått efter det att den femåriga bidragsperioden hade löpt ut. Förenade kungariket menade därför att det bara återstod sex bidrag som eventuellt inte stämde överens med bestämmelserna, och att dessa avsåg fartyg som fortfarande var i drift eller efterföljande fartyg till vilka stödet i fråga hade överförts.

([1]) EGT C 260, 17.9.1994, s. 3, EGT C 100, 27.3.1997, s. 12 och EGT C 19, 20.1.2001, s. 7.
([2]) Riktlinjerna från 1994 och 1997.
([3]) Riktlinjerna från 2001.
([4]) Punkt 2.2.3.3 c i riktlinjerna för granskning av statligt stöd inom sektorn för fiske och vattenbruk från 2001.
([5]) EGT L 337, 30.12.1999, s. 10. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1421/2004 (EUT L 260, 6.8.2004, s. 1).
([6]) EGT L 358, 31.12.2002, s. 49.

(12) Förenade kungariket hävdade slutligen att om kommissionen antar ett negativt beslut bör man inte återkräva stöd som beviljats före den 3 juni 2003, eftersom det skulle strida mot principen om skydd för berättigade förväntningar. Förenade kungariket hänvisade i detta sammanhang till kommissionens beslut 2003/612/EG av den 3 juni 2003 om lån för förvärv av fiskekvoter på Shetlandsöarna (Förenade kungariket) [1] och kommissionens beslut 2006/226/EG av den 7 december 2005, Investeringar gjorda av Shetland Leasing and Property Developments Ltd på Shetlandsöarna (Förenade kungariket) [2], och menade att Shetland Islands Council fram till den 3 juni 2003 med rätta betraktade de medel som använts för detta stöd som privata snarare än som offentliga medel.

IV BEDÖMNING AV STÖDET

(13) Först måste det avgöras om åtgärden kan betraktas som statligt stöd och, om detta är fallet, om det är förenligt med den gemensamma marknaden.

(14) Stödet har beviljats ett begränsat antal företag inom fiskerisektorn och är därför av selektiv karaktär. Stödet har beviljats av Shetland Islands Council från statliga medel och till företag som är direkta konkurrenter med andra företag inom fiskerisektorn, både i Förenade kungariket och i andra medlemsstater. Därmed snedvrider eller kan stödet snedvrida konkurrensen och förefaller vara statligt stöd i den mening som avses i artikel 87 i EG-fördraget.

Laglighet

(15) Enligt Förenade kungariket tillämpades de två generella ordningar som avses i skäl 4 före Förenade kungarikets anslutning till Europeiska ekonomiska gemenskapen. Kommissionen noterar dock att enligt den information som tillhandahållits infördes stödordningen för nya andelsägare först 1982. Eftersom det inte föreligger några tidigare registrerade uppgifter har Förenade kungariket under alla omständigheter inte kunnat visa att stödet redan existerade innan Förenade kungariket anslöt sig till gemenskapen. Förenade kungariket har dessutom bekräftat att stödordningen har ändrats under årens lopp och att dessa förändringar aldrig har meddelats kommissionen i enlighet med artikel 88.3 i EG-fördraget (tidigare artikel 93.3). Stödet bör därför betraktas som nytt stöd.

Utgångspunkter för bedömningen

(16) I förordning (EG) nr 659/1999 föreskrivs det inte någon tidsfrist för granskningen av ”olagligt stöd” enligt definitionen i artikel 1 f i förordningen, dvs. stöd som beviljas innan kommissionen kan avgöra om det är förenligt med den gemensamma marknaden. Enligt artikel 15 i den förordningen gäller dock en preskriptionstid på tio år för kommissionens befogenheter att kräva att stöd återbetalas. Denna preskriptionstid börjar den dag då det olagliga stödet beviljas mottagaren, och den avbryts av varje åtgärd som vidtas av kommissionen. Kommissionen anser därför att det i detta fall inte är nödvändigt att granska det stöd som omfattas av preskriptionstiden, dvs. stöd som beviljats mer än tio år innan kommissionen vidtagit någon åtgärd avseende det.

(17) Kommissionen anser att preskriptionstiden i detta fall avbröts genom dess begäran om upplysningar som sändes till Förenade kungariket den 24 augusti 2004. Preskriptionstiden gäller därmed för stöd som beviljats stödmottagare före den 24 augusti 1994. Kommissionen har därför begränsat sin bedömning till det stöd som beviljades mellan den 24 augusti 1994 och januari 2005.

(18) Statligt stöd kan förklaras vara förenligt med den gemensamma marknaden om det kan omfattas av något av de undantag som fastställs genom EG-fördraget. När det gäller statligt stöd till fiskerisektorn anses statliga stödåtgärder vara förenliga med den gemensamma marknaden om de överensstämmer med villkoren i riktlinjerna för granskning av statligt stöd inom sektorn för fiske och vattenbruk I punkt 5.3 andra stycket i riktlinjerna från 2004 anges följande: ”Ett ’olagligt stöd’ i den mening som avses i artikel 1 f i förordning (EG) nr 659/1999 kommer att bedömas i enlighet med de riktlinjer som var i kraft vid den tidpunkt då det beslutsdokument trädde i kraft enligt vilket stödet har inrättats.” Detta stämmer också överens med de generella reglerna som anges i kommissionens tillkännagivande om vilka regler som är tillämpliga för att avgöra om ett statligt stöd är olagligt [3]. Stödet måste därmed bedömas mot bakgrund av dess förenlighet med riktlinjerna från 1994, 1997 och 2001.

Nya fartyg

(19) När det gäller stödet för förvärvet av en andel i ett nytt fartyg påpekade kommissionen i sitt beslut om att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget att stödet före den 1 juli 2001 kan betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden. Efter det datumet tycks villkoren för ordningen inte längre vara förenliga med de gällande villkoren och kommissionen betvivlade därför att stöd som beviljats efter det datumet skulle vara förenligt.

(20) Av de uppgifter som Förenade kungariket har lämnat framgår det att det inte har beviljats något stöd efter den 1 juli 2001 för förvärv av en andel i ett nytt fartyg, och att ordningen inte har varit i kraft sedan den 14 januari 2005.

[1] EUT L 211, 21.8.2003, s. 63.
[2] EUT L 81, 18.3.2006, s. 36.
[3] EGT C 119, 22.5.2002, s. 22.

Befintliga fartyg

(21) Enligt punkt 2.2.3.3 i riktlinjerna från 1994, 1997 och 2001 får stöd betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden endast om fartyget kan användas under ytterligare minst tio år. Enligt riktlinjerna från 1994 och 1997 måste fartyget dessutom vara minst tio år gammalt och enligt riktlinjerna från 2001 måste det vara minst 20 år gammalt.

(22) Ordningen innehåller inga villkor beträffande åldern på fartygen och Förenade kungariket har bekräftat att det inte funnits några andra villkor eller åtgärder som kan ha säkerställt att detta villkor uppfylls. Ordningen krävde inte heller att fartygen skulle användas under ytterligare minst tio år. Ordningen var därmed inte förenlig med riktlinjerna från 1994, 1997 och 2001.

(23) Denna bristande förenlighet kan inte uppvägas av det krav som ställs i ordningen om att andelen i fartyget ska behållas under ytterligare minst fem år och att fartyget måste användas för fiske under dessa år. Denna bestämmelse sörjde bara för att fartygen skulle användas under de första fem åren, dvs. bara halva den tid som krävdes enligt riktlinjerna.

(24) Det stöd som beviljats enligt ordningen för förvärv av en andel i ett befintligt fartyg måste därmed betraktas som oförenligt med den gemensamma marknaden.

Återkrav av stödet

(25) Enligt artikel 14.1 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 ska kommissionen, vid negativa beslut i fall av olagligt stöd, besluta att den berörda medlemsstaten ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren.

(26) Förenade kungariket har framfört att kommissionen inte ska återkräva stödet om detta skulle strida mot principen om skydd för berättigade förväntningar, och man anser att denna princip gäller i detta fall.

(27) De medel som användes för finansieringen av ordningen är samma medel som användes för det stöd som omfattas av de negativa beslut som fattats av kommissionen i beslut 2003/612/EG och 2006/226/EG (se skäl 12 i detta beslut). I dessa fall ansåg kommissionen att dessa medel måste betraktas som statliga medel i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Samtidigt konstaterade kommissionen att de särskilda omständigheterna i de aktuella fallen innebar att Shetlandsöarnas myndigheter och andra involverade organ genom en kombination av faktorer hade skapat berättigade förväntningar beträffande de berörda medlens privata natur, vilket gjorde det omöjligt att återkräva det oförenliga statliga stödet.

(28) Kommissionen anser dock att de faktorer som beaktats i beslut 2006/612/EG och 2006/226/EG inte kan tillämpas på samma sätt i detta fall, och att berättigade förväntningar inte har skapats. Kommissionen noterar i synnerhet att Förenade kungarikets åtgärder och uttalanden klart visar att de ansvariga myndigheterna när stödet beviljades var övertygade om att ordningen faktiskt var en ordning för statligt stöd och att reglerna för statligt stöd var tillämpliga.

(29) Kommissionen baserar sin slutsats på att denna ordning, i motsättning till det stöd som var föremål för beslut 2003/612/EG och 2006/226/EG, upprättades som en normal stödordning för direktstöd till fiskare som beviljades direkt av Shetland Islands Council. De särskilda omständigheterna i detta fall visar dessutom klart att Förenade kungariket ansåg att reglerna för statligt stöd var tillämpliga, eftersom man hela tiden har fört in utgifterna för ordningen i sina årsrapporter om statligt stöd som man lämnat till kommissionen i enlighet med sina gemenskapsåligganden. Som svar på kommissionens frågor angav Förenade kungariket i sin skrivelse av den 10 december 2004 att de utbetalningar som gjorts inom ramen för ordningen hade tagits upp i den årliga förteckningen över statligt stöd och skickats till kommissionen varje år, så som krävts, under många års tid, och i skrivelsen av den 6 april 2005 anger man att myndigheterna under många år hade agerat i god tro och varit övertygade om att stödordningarna var i överensstämmelse med riktlinjerna för statligt stöd.

(30) Mot bakgrund av dessa uttalanden och omständigheterna i fallet anser kommissionen därför att det inte kan anses stå i strid med den allmänna principen i gemenskapslagstiftningen att återkräva stödet. I enlighet med artikel 14.1 i förordning (EG) nr 659/1999 anser kommissionen att Förenade kungariket ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva det stöd som har betalats ut till mottagarna inom ramen för stödordningen (oavsett de åtgärder som redan har vidtagits), utan att det påverkar fall som omfattas av kommissionens förordning (EG) nr 875/2007 av den 24 juli 2007 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse inom fiskerisektorn och om ändring av förordning (EG) nr 1860/2004 [1].

[1] EUT L 193, 25.7.2007, s. 6.

(31) Det bör framhållas att i enlighet med artikel 14.2 i förordning (EG) nr 659/1999 ska återkrav innefatta ränta i syfte att säkerställa att effektiv konkurrens återställs. Räntan bör beräknas som sammansatt ränta enligt kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 ([1]). Förenade kungariket bör därför se till att även de återkrav som redan genomförts eller utestående återkrav stämmer överens med detta villkor och att man, om sådan ränta inte omfattas av återkravet, vidtar nödvändiga åtgärder för att infordra även denna ränta av stödmottagarna.

(32) Kommissionen ber Förenade kungariket att återsända det bifogade frågeformuläret avseende hur återbetalningsförfarandet fortlöper och att upprätta en förteckning över de stödmottagare som återkraven gäller.

V **SLUTSATS**

(33) Mot bakgrund av den bedömning som gjorts i avsnitt IV anser kommissionen att Förenade kungariket, i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget, olagligt har beviljat stöd inom ramen för ordningen.

(34) Kommissionen anser att det stöd som beviljats inom ramen för ordningen inte är förenligt med den gemensamma marknaden när det gäller stöd som beviljats för förstagångsförvärv av en andel i ett befintligt fiskefartyg.

(35) Eftersom det efter den 1 juli 2001 inte har beviljats något stöd för förstagångsförvärv av en andel i ett nytt fiskefartyg betraktas allt sådant stöd som beviljats inom ramen för ordningen som förenligt med den gemensamma marknaden.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Det statliga stöd som Förenade kungariket har genomfört på grundval av stödordningen för nya andelsägare (nedan kallad *ordningen*) är förenligt med den gemensamma marknaden när det gäller stöd som beviljats för förstagångsförvärv av en andel i ett nytt fiskefartyg.

2. Det statliga stöd som Förenade kungariket har genomfört på grundval av ordningen är inte förenligt med den gemensamma marknaden när det gäller stöd som beviljats för förstagångsförvärv av en andel i ett befintligt fiskefartyg.

Artikel 2

Det enskilda stöd som avses i artikel 1.2 i detta beslut utgör inte ett stöd om det uppfyller villkoren i förordning (EG) nr 875/2007.

Artikel 3

1. Förenade kungariket ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att från stödmottagarna återkräva det i artikel 1.2 avsedda stöd som har beviljats inom ramen för ordningen, bortsett från det stöd som avses artikel 2.

2. De belopp som ska återkrävas ska innefatta ränta från den dag då de ställdes till stödmottagarnas förfogande till den dag de har återbetalats.

3. Räntan ska beräknas som sammansatt ränta enligt kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004.

4. Förenade kungariket ska upphöra med alla utbetalningar av utestående stöd enligt den stödordning som avses i artikel 1.2, med verkan från den dag då detta beslut antas.

Artikel 4

1. Återkravet av stöd som beviljats enligt den stödordning som avses i artikel 1.2 ska genomföras omedelbart och effektivt.

2. Förenade kungariket ska se till att detta beslut genomförs inom fyra månader från dagen för delgivningen av beslutet.

Artikel 5

1. Inom två månader efter den dag då detta beslut har delgivits ska Förenade kungariket lämna följande uppgifter till kommissionen:

a) En förteckning över de stödmottagare som har tagit emot sådant stöd enligt artikel 1 som inte uppfyller de villkor som fastställs i förordning (EG) nr 875/2007 och det totala stödbelopp som var och en av dem tagit emot.

b) Det totala belopp (kapital och räntor) som ska återkrävas från varje stödmottagare.

c) En detaljerad beskrivning av de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att följa beslutet.

d) Dokument som visar att stödmottagarna har anmodats att betala tillbaka stödet.

([1]) EUT L 140, 30.4.2004, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1935/2006 (EUT L 407, 30.12.2006).

2. Förenade kungariket ska hålla kommissionen underrättad om utvecklingen vad gäller de nationella åtgärder som vidtagits för att genomföra detta beslut till dess att det stöd som avses i artikel 1.2 är återbetalt.

Förenade kungariket ska på kommissionens begäran omgående lämna uppgifter om de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att följa detta beslut.

Förenade kungariket ska också lämna detaljerade uppgifter om de stödbelopp och räntebelopp som redan har återkrävts från stödmottagarna

Artikel 6

Detta beslut riktar sig till Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland.

Utfärdat i Bryssel den 13 november 2007.

På kommissionens vägnar

Joe BORG

Ledamot av kommissionen